

D. O. M.

DE FRACTURA NASI

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

cette these n'a ete soutenue qu'apres celle de mr Destrumau qui suit

§. I.

ON ſatis erat ad Œconomiæ Animalis complementum & ſecuritatem, ope tactûs, visûs, auditûs & guſtûs, corporum ambientium præſentiam, numerum, ſpeciem & modificationes percipere; de illis inſuper, mediante partium volatilium ex iiſdem corporibus jugiter exhalatarum effluvio, judicandum erat, ut partes colligerentur ac ſervarentur utiles, & vitarentur, aut procul abjicerentur nocivæ. Organum peculiare huicce functioni perficiendæ idoneum inſtitui & ita diſponi debebat, ut aëri corpuſcula volatilia vehenti quaſi occurreret,

liberum ipſi permitteret aditum, & ſenſu exquiſito donatam ſimul & ſufficientem innumeræ horumce atomorum copiæ offerret ſuperficiem, tandem ut ab injuriâ exteriorum defenderetur pars Organi delicatior. Talibus inſignitur dotibus pars eminens in mediâ facie poſita; Naſus ipſi nomen. Tanquam pars unica in duas cavitates diviſa quæ dicuntur nares, primo intuitu videtur; ſed accuratiùs exploratâ, partes diverſi generis & cavitates multiplices in ipsâ deteguntur. Cutis, muſculi, oſſa, cartilagines, membranæ, vaſa, nervi, & glandulæ, ad ipſius compoſitionem concurrunt; cellulæ & aperturæ intùs excavantur.

§. II.

Cutis quæ totum caput involvit, ſe ſe etiam ſuper Naſum expandit & illum obtegit; pauciſſima pinguedinis copia ſubſternitur; glandulæ ſebaceæ juxta extremitatem inferiorem ſeu lobulum Naſi circumjacent. Fibræ muſculares deindè veniunt in conſpectum; in ſex muſculos dividi poſſunt, Pyramidales ſcilicet geminos, Obliquos deſcendentes duos, totidemque Myrti-formes. Pyramidales, aliter recti, triangulares anteriores, proceri Naſi, cum fibris muſculorum frontalium & ſuper-ciliarium confundi videntur, & adhærent lateribus Naſi uſque ad narium margines. Obliqui deſcendentes, ſeu laterales, à proceſſu angulari ſive naſali oſſis maxillaris punctum mutuantur fixum, & pyramidales concomitantur. Myrti-formes tandem, ſeu tranſverſales, ſeu inferiores, ab oſſe maxillari, prope alveolum dentis canini, obliquè ad cartilagines laterales Naſi tendunt. Sex illi muſculi dilatationi narium videntur inſervire; *conſtrictio libera potiùs ab elaſticitate propriâ cartilaginum Naſi, quàm ab actione muſculari pendet.* Faſciculus fibrarum muſcularium, à muſculo orbiculari labiorum ad cartilaginem mediam Naſi tendens, pro conſtrictore narium inter conſtrictionem coactam haberi poteſt; conſtrictoris tamen vices vix ſolus gerit; narium conſtrictio major ſemi-orbicularis ſuperioris & myrti-formium ſimultaneæ contractioni potiùs tribuenda.

Sublatis partibus modò deſcriptis, ſtatim prodeunt oſſa quæ ſuperiorem, firmiorem & immobilem Naſi ſubſtantiam conſtituunt, necnon cartilagines quæ inferiorem, flexilem & mobilem efformant. Exigua duo illa oſſa, figuræ oblongæ & quadrangulæ, anguſtiora ſursùm, latiora deorsùm, ſibi invicem jun-

guntur. Ex hâc coadunatione fornicis quædam exurgit ſpecies, quæ extùs paululùm depreſſa, ſed intùs eſt æqualiter concava. Duas facies, anteriorem quippè & poſteriorem, ſeu externam & internam, quatuor margines, ſuperiorem, inferiorem, internum & externum, præbet os alterutrumque. Limborum ſuperior cum oſſe coronali jungitur, exterior cum apophyſi oſſis maxillaris partem lateralem & oſſeam Naſi conſtituente, interior cum limbo interiori oſſis naſalis vicini, inferior denticulis aſperatur & cartilaginibus adhæſionem ſuppeditat.

Quinque cartilagines præcipuas infra Naſi oſſa animadvertere eſt, mediam nempè quæ partem inferiorem ſepti Naſalis producit, & quatuor laterales, quarum duæ anteriores apicem naſi, & duæ poſteriores alas efformant. Spatiola inter cartilagines poſita replent aliquandò aliæ cartilagines exiguæ, membranæ ligamentoſæ, glandulæ & vaſa; undè numerus cartilaginum apud auctores varius habetur. In extremitate inferiori cartilaginis mediæ, quatuor inter laterales, appendix adeſt mollis, flexilis & mobilis, quæ ex adipe & cute conflatur, parietem Naſi medianum perficit, & *Infra-ſeptum* dici ſolet.

Cutis ab extremitate Naſi videtur diſcedere, ut interiores illius petat meatus & anfractus; in membranam ſtructurâ & nomine diverſam convertitur, quæ humore lymphatico, Pituitâ ab antiquis dicto, ſemper madeſit; undè Pituitariæ nomine cognoſcitur: de hujus naturâ & uſu fuſiùs & accuratiùs, quàm qui ante ipſum viguerant Phyſiologici, differuit Conrad. Victor Schneider: idcircò *membrana Schneideri* ſæpè nuncupatur. Mollis eſt, ſpongioſa, *vaſculis ſanguineis & lymphaticis*, necnon corpuſculis glanduloſis referta, filamentis nerveis per totam ipſius ſubſtantiam diſtributis inſtructa; ſe ſe inflectit, contorquet, implicat; cellulas & ſinus frontales, ſphenoidales, maxillareſque ingreditur & inveſtit; ex iiſdem exit, ſe ſe evolvit, & explicat. Tam mirâ diſpoſitione, majori vaſorum & nervorum expanſioni, glandularum numeroſiori copiæ locum dat; indè ſecretioni mucûs abundantiori, & ſenſationi exquiſitiori omnimodè favet.

Non ſolùm membranâ pituitariâ induuntur ſedulò oſſium & cartilaginum Naſi parietes interni, ſed præter eà perioſteo & perichondrio donantur intùs & extùs. Non itaque videri debet inſolitum dolorificas admodùm evadere fracturas harumce partium,

& accidentia ex illis in organa ambientia, imò & in caput ferè totum, redundare; quod quidem magis patefcet ex vaforum & nervorum nafi defcriptione.

RAMUS externus maxillaris arteriæ carotidis externæ fanguinem propellit ad latera, mufculos & cartilagines narium, deindè ad mufculos, orbicularem nempè palpebrarum, fuperciliarem & frontalem; ramus alter ejufdem arteriæ, ideft, maxillaris internus, ramulum per foramen fpheno-palatinum ad membranam pituitariam emittit. Venulæ per nares divaricatæ convergunt utrinquè in ramos qui cartilagines laterales & offa Nafi trajiciunt, in venam angularem jam jam exonerandi. Infuper, angularis excipit venas frontis & ramum ab orbitâ egredientem qui cum finubus duræ meningis mediante finu orbitario agit anaftomofim. Tandem, vena angularis fanguinem à partibus modò dictis revertentem vehit ad venam jugularem.

PAR primum & anterius nervorum è cranio exeuntium membranæ pituitariæ per innumera filamenta diftribuitur & fœderatur cum parte fuperiore feu orbitariâ nervi quinti paris, ope rami nafalis ex orbitâ in nares imò & in cranium ingredientis, deindè è cranio in nares revertentis, & ab orbitâ ad partes vicinas, necnon ad mufculum pyramidalem & tegumenta Nafi progredientis. Prætereà, partes Nafi exteriores à fecundo ramo quinti paris maxillari fuperiori dicto, mediante infra-orbitario; & interiores ab eodem ramo, mediante fpheno-palatino, nec non à maxillari inferiori, ramulos excipiunt. Notandum nunc fupereft quintum par in totâ facie fubdiftribui & adeffe communionem mediatam inter vafa Nafi & præcipua vafa capitis, proindèque faciliùs explicari poffe accidentium fracturæ Nafi per totum caput propagationem.

§ III.

Quò excelfior eft Nafi pofitio & in mediâ facie magis prominet, eò læfionibus exponitur magis: five enim antrorfùm decidat corpus humanum, five fubftantia quædam inimica in faciem occurrat, vel projiciatur, tunc Nafus fe fe offert, & cæteram vultûs fuperficiem defendere videtur, receffum hujufce fubftantiæ quantùm in fe eft promovendo. Quidquid opponere valeat offium Nafi compacta & per modum fornicis folida ftructura,

nonnunquàm cedere cogitur lapſui vehementiori, ictibus validioribus, corporum duriorum impulſioni, ex. g. lapidum, metallorum, glandium plumbearum aut aliorum cujuſcumque ſpeciei armorum ſclopetariorum. Diverſæ ex illorum actione oriri poſſunt fracturæ; vel enim fiunt in uno oſſe abſque ullâ complicatione, vel in duobus pariter abſque alio affectu, quod tamen rariſſimum; illæ ſimplices, hæ verò compoſitæ dici poterunt; aut in uno oſſe Naſi, duobuſve ſimul, causâ, morbo, aut affectu morboſo ſtipatæ, & pro complicatis habebuntur; quæ quidem ultima ſpecies cæteris eſt frequentior propter tenuitatem tegumentorum oſſium Naſi, quæ vulneribus plerumque locum dat, & propter delicatam membranæ interioris Naſi fabricam, nec non vaſorum exteriorum cum interioribus commercium, quo mediante ex intumeſcentiâ exteriori oritur interior, ob impeditum in venas exteriores ſanguinis regreſſum. Tranſverſim aut obliquè inflicta fuit fractura; partes conteri potuerunt aut dimoveri; & indè exurgunt aliæ fracturarum Naſi ſpecies, tranſverſales ſcilicet, obliquæ, cum triturâ partium, vel cum dimotione.

Fractura *oſſium Naſi* nonnunquàm detegi poteſt ope ſolutionis continui cutis & *muſculorum*, aliquandò etiam abſque vulnere adeſt inæqualitas in ſuperficie oſſium Naſi quæ poteſt animadverti primo intuitu & ſimul denotare fracturam, nimirùm ſi partes fractæ ita dimoveantur è ſede propriâ, ut extùs emineant; inſuper digiti juxta externam Naſi faciem ducti, & digitus minimus, aut ipſius loco ſpecillum linteo obvolutum in narem intromiſſum & contra faciem internam oſſis Naſi impulſum, fracturam poſſunt detegere ſive per inæqualitatem anteà non exiſtentem, ſive per crepitationem *colliſione* mutuâ *partium fractarum* productam. Non tamen ſemper cum eâdem facilitate dignoſcuntur illæ fracturæ, propter ecchymoſes & intumeſcentiam quæ ferè ſubitò oriuntur tum in parte externâ, tum in parte internâ, & propter eximiam membranæ pituitariæ irritabilitatem, quæ ſternutationem frequentem & moleſtam, imò & hemorragiam provocat.

Cartilaginum fractura rara quidem: cum tamen exiſtere poſſit, eâdem encheireſi inveſtiganda eſt ac fractura oſſium; & an nares in alteram partem inclinentur cum Celſo obſervandum eſt.

Diverſimode' complicari poſſe fracturas Naſi, ſcilicet fracturâ laminæ perpendicularis, vulneribus, hemorragiâ, ecchymoſi majori, ſyncope, doloribus vividis in capite & in ſinubus oſſis

coronalis, commotione cerebri, partium circumjacentium intumescentiâ & inflammatione, experientia docet; abscessus, ozœnam, cancrum, polypos narium, canalis nasalis obstructionem, abscessum in oculi cantho, fistulam etiam lacrymalem subsequi posse fracturam Nasi, probant observationes nonnullæ.

Ex omnibus fracturis Nasi, simplices & compositæ, cæteris paribus, sunt minùs periculosæ quàm complicatæ; istæ verò sunt eò periculosiores quò complicationes sunt in gradu intensiori, diutiùs perseverant & pejori indole donantur.

Ut Curari possit fractura ossium & cartilaginum Nasi, reductio fieri, partes reductæ contineri, & accidentia præcaveri aut corrigi debent. Ægro commodè sito, introducitur in narem spatula linteo obvoluta, & contra partem fractam impellitur usquequò in statum naturalem reponatur; intereà digiti alterius manûs extùs applicantur ut partes reducendas dirigant. Hæc tamen reductio in omnibus fracturis Nasi necessaria non est. Nam aliquandò ita franguntur ossa ut partes fractæ nullatenùs è sede propriâ dimoveantur, nullamque requirant reductionem; quo in casu, splenia medicamine idoneo imbuta & ope fundæ contenta sufficiunt. Venæ sectionibus, diætâ & quiete, accidentia procul arcere superest.

Situs ossium Nasi prope cranium, ipsorum cum cerebro, oculis & totâ facie mediantibus nervis connexio, vasorum sanguineorum & lymphaticorum, nec non nervorum per nares disseminatorum copia ingens, membranæ pituitariæ sensilitas eximia, transitus continuus & ferè necessarius aëris per nares, in causâ sunt, cur fractura minoris momenti respectu tenuitatis ossium & illorum ab actione musculorum immunitatis, gravior evadat, habitâ ratione periculi aut incommodorum quæ succedere possunt: itaque inter accidentium curationem adimplendam, non solùm ad ipsammet fracturam, sed & ad alias partes affectas convertenda est sollicitudo Chirurgi.

Dolores vividi in fronte debellabuntur per sectiones saphenarum sæpiùs celebratas, emollientia, & anodina extùs applicata, sedantia, laxantia, & opiata. Qui dolores si viderentur periodici, scrutandum esset an à quodam vitio interno orirentur; tunc enim medicamenta interna vitio opposita forent adhibenda. Commotioni sanandæ opitularentur vulneraria extùs

apposita & intùs assumpta, quies, victus tenuis, venæ sectiones. Si vertigines adsint, laxantium, & cephalicorum usus, saphenæ sectio, valdè juvant. Hemorragiam internam Narium, quantùm fieri potest, applicatione stiptici super orificium vasis aperti, aut liquorem astringentem spiritu ducendo; externam verò compressione leviori & stiptico compescere prodest. Antiphlogistica, venæ sectiones pro re natâ celebratæ, medicamenta partium Nasi vicinarum inflammationibus extinguendis idonea, mittantur in usum. Abscessus qui post fracturam superveniunt, eâdem methodo ac alii curari debent, cum tamen eâ cautelâ ut aperiantur ex parte narium si fieri possit. Ozænæ, cancri, polypi, fistulæ lacrymalis therapeutica nimis ampla & à curatione fracturæ Nasi remotior est, quàm ut illam aggrediamur. Quod ad vulnera attinet, annotare sufficiat balsamica & vulneraria spirituosa ipsis competere, nec eadem segreganda esse à levioribus suppurantibus, si contusio sit vulneri conjuncta. Tandem, repositionem fragmentorum ossium nasi, ex omni parte solutorum & è sede propriâ dimotorum, potiùs tentandam esse quàm extractionem; & fistulas in aliis fracturis plerumque inutiles, cum felici successu adhiberi posse in casu fracturæ cum piturâ & vulnere interno, demonstrat Saviardi Observatio cvij.

Has Theses, Deo Juvante, & Præside M. STEPHANO-PETRO LE LAUMIER, Artium & Chirurgiæ Magistro, &c. *tueri conabitur* Petrus Capdeville, *Aquensis*, *Artium liberalium Magister*,

d'aix en provence

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Sabbati 26ª. Novembris, à sesqui secundâ post meridiem ad septimam, Anno R. S. H. 1763.

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis P. Al. Le Prieur, Regii Chirurg. Collegii Typographi.